

Załącznik nr 7 do Regulaminu Konkursu o status KKK

Karta oceny panelowej zbiorczej

Numer rundy konkursowej*	#/YYYY
Numer wniosku*	#####
Nazwa Klastra*	<i>Pole tekstowe, 300 znaków</i>
Data i godzina wpływu wniosku*	<i>YYYY-MM-DD_HH:MM:SS</i>
Imię i nazwisko osoby oceniającej**	<i>Pole tekstowe, 300 znaków</i>
Data zakończenia weryfikacji*	<i>YYYY-MM-DD_HH:MM:SS</i>
Rodzaj wniosku*	<i>Wniosek o nadanie statusu KKK / Wniosek o odnowienie statusu KKK</i>

* dane automatycznie generowane przez Elektroniczny System Wniosków

** dane widoczne tylko dla roli: Eksperta, Sekretarza, Przewodniczącego Komisji Oceniającej, Administratora

NAZWA KRYTERIUM	OPIS KRYTERIUM I SPOSOBU JEGO OCENY	SKALA OCENY	PRYZNANA LICZBA PUNKTÓW	UZASADNIENIE OCENY
C.1 Innowacyjność klastra	Subkryterium: Badania i rozwój (B+R) Ocenie w ramach tego subkryterium podlega stopień, w jakim przedsiębiorstwa będące członkami klastra: • prowadzą działalność B+R • posiadają potencjał kadrowy do prowadzenia działalności B+R • współpracują w zakresie wspólnych projektów B+R i są wspierane w ich inicjowaniu i rozwijaniu przez koordynatora klastra Pod uwagę brane będą takie aspekty jak m.in.: • prowadzenie działalności B+R przez przedsiębiorstwa będące członkami klastra • posiadanie zespołów B+R w przedsiębiorstwach będących członkami klastra • współpraca między członkami klastra w zakresie wspólnych projektów B+R (ich liczba, zakres, efekty, w tym liczba nowych lub znacząco ulepszonych wyrobów i usług powstałych w rezultacie wspólnych projektów B+R prowadzonych w klastrze) • działania podejmowane przez koordynatora klastra w celu inicjowania i rozwijania wspólnych projektów B+R między członkami klastra • powstające nowe lub znacząco ulepszone wyroby i usługi są rezultatem wspólnych projektów B+R prowadzonych w klastrze • podejmowane i planowane przez koordynatora klastra działania w celu inicjowania i rozwijania wspólnych projektów B+R między członkami klastra oraz z otoczeniem zewnętrznym (uczelniami, instytucjami badawczymi, przedsiębiorstwami) Ocena subkryterium zostanie dokonana na podstawie opisu zawartego we wniosku oraz wyjaśnień i uzupełnień przedstawionych w trakcie	0-5 0 pkt – Brak działań B+R Brak zespołów B+R, brak personelu dedykowanego. Przedsiębiorstwa nie prowadzą żadnych prac B+R. Brak współpracy między członkami klastra w zakresie B+R. Koordynator klastra nie inicjuje ani nie wspiera projektów B+R. 1 pkt – Działania B+R o charakterze incydentalnym Jedynie pojedyncze przedsiębiorstwa posiadają potencjał kadrowy B+R. Prace B+R prowadzone są sporadycznie. Współpraca B+R między członkami jest śladowa. Koordynator klastra wykazuje bardzo ograniczoną aktywność w obszarze B+R. 2 pkt – Niski poziom aktywności B+R (w porównaniu ze średnią dla branży) Potencjał kadrowy jest ograniczony, obejmuje niewielką część przedsiębiorstw. Prace B+R są prowadzone przez niewielką liczbę członków klastra. Wspólne projekty B+R występują, ale są nieliczne i o niewielkim zakresie. Działania koordynatora klastra w obszarze inicjowania projektów B+R są niesystematyczne. 3 pkt – Przeciętny poziom B+R (w porównaniu ze średnią dla branży) Przeciętny potencjał kadrowy, odsetek zespołów B+R jest zbliżony do średniej dla branży. Prace B+R prowadzone są regularnie, ale nie w całym klastrze. Występują wspólne projekty B+R o średnim zakresie. Koordynator klastra podejmuje istotne, choć niepełne działania w celu inicjowania współpracy B+R. 4 pkt – Wysoki poziom aktywności B+R (w porównaniu ze	0,1,2,3,4,5	<i>Pole tekstowe (3000 znaków)</i>

	spotkania panelowego ekspertów oceniających wnioski i przedstawicieli Wnioskodawcy. Wnioskodawca powinien zabezpieczyć dowody potwierdzające deklaracje zawarte w opisie przedstawionym we wniosku i udostępnić je na wezwanie w trakcie trwania konkursu o nadanie statusu Krajowego Klastra Kluczowego lub - po jego rozstrzygnięciu - w czasie ważności certyfikatu nadania tego statusu. Przykładowy wykaz dowodów: – zanonimizowane zestawienia lub syntetyczne raporty potwierdzające realizację projektów B+R, – dokumentacja działań podejmowanych przez koordynatora klastra w celu zainicjowania lub realizacji wspólnego projektu B+R między członkami klastra (np. wspólne zgłoszenia projektów do NCBR, PARP, programu Horyzont Europa), – decyzja o udzieleniu patentu lub przyjęciu zgłoszenia patentowego będącego efektem wspólnego projektu B+R, – zrzut ekranu informacji ze strony internetowej, – informacje zawarte w newsletterze.	średnią dla branży) Szeroki potencjał kadrowy, odsetek zespołów B+R jest wyższy od średniej dla branży. Prace B+R są prowadzone przez zdecydowaną większość członków. Wspólne projekty B+R są liczne, o szerokim zakresie i widocznych efektach. Koordynator klastra prowadzi aktywne i systematyczne działania wspierające inicjowanie oraz rozwój projektów B+R. 5 pkt – Bardzo wysoki, ponadprzeciętny poziom B+R (w porównaniu ze średnią dla branży) Kadrę B+R cechuje wysoka liczebność, odsetek zespołów B+R jest znacząco wyższy od średniej dla branży. Prace B+R są prowadzone na szeroką skalę, w wielu równoległych obszarach. Wspólne projekty B+R są liczne, zaawansowane i generują istotne rezultaty (np. patenty, prototypy, wdrożenia). Koordynator klastra prowadzi strategiczne, kompleksowe i proaktywne działania na rzecz rozwoju B+R, inicjuje projekty i buduje trwałe mechanizmy współpracy.		
	Subkryterium: Innowacje Ocenie w ramach tego subkryterium podlega stopień, w jakim: • przedsiębiorstwa będące członkami klastra wprowadzają na rynek nowe lub znacząco ulepszone wyroby i usługi • koordynator klastra wspiera i planuje wspierać procesy komercjalizacji technologii oraz wdrażania technologii wśród podmiotów będących członkami klastra Pod uwagę brane będą takie aspekty jak m.in.: • odsetek przedsiębiorstw wprowadzających na rynek nowe lub znacząco ulepszone wyroby i usługi • wprowadzone na rynek lub skomercjalizowane nowe lub znacząco ulepszone wyroby i usługi stanowiące nowość w skali światowej • wsparcie przez koordynatora klastra procesów komercjalizacji technologii oraz wdrażania technologii wśród podmiotów będących członkami klastra • planowane przez koordynatora klastra wsparcie procesów komercjalizacji technologii oraz wdrażania technologii wśród podmiotów będących członkami klastra Ocena subkryterium zostanie dokonana na podstawie opisu zawartego we	0-5 0 pkt – Brak innowacji Brak przedsiębiorstw wprowadzających na rynek nowe lub znacząco ulepszone wyroby i usługi. Koordynator klastra nie prowadzi działań wspierających procesy komercjalizacji oraz wdrażania technologii i nie planuje ich prowadzić. 1 pkt – Minimalny poziom innowacji Pojedyncze przedsiębiorstwa wprowadzające innowacje o ograniczonym znaczeniu. Wdrożenia incydentalne. Wsparcie koordynatora klastra dla procesów komercjalizacji oraz wdrażania technologii jest bardzo ograniczone i nie ulegnie zmianie w niedalekiej przyszłości. 2 pkt – Niski poziom innowacji Niewielka liczba przedsiębiorstw wprowadzających nowe lub ulepszone wyroby /usługi o ograniczonym znaczeniu. Wsparcie koordynatora procesów komercjalizacji oraz wdrażania technologii klastra występuje, ale jest niesystematyczne. Koordynator nie planuje dokonać istotnych zmian w tym zakresie w niedalekiej przyszłości.	0,1,2,3,4,5	<i>Pole tekstowe (3000 znaków)</i>

	wniosku oraz wyjaśnień i uzupełnień przedstawionych w trakcie spotkania panelowego ekspertów oceniających wniosek i przedstawicieli Wnioskodawcy. Wnioskodawca powinien zabezpieczyć dowody potwierdzające deklaracje zawarte w opisie przedstawionym we wniosku i udostępnić je na wezwanie w trakcie trwania konkursu o nadanie statusu Krajowego Klastra Kluczowego lub - po jego rozstrzygnięciu - w czasie ważności certyfikatu nadania tego statusu. Przykładowy wykaz dowodów: – decyzja o udzieleniu patentu lub przyjęciu zgłoszenia patentowego nie będącego efektem wspólnego projektu B+R prowadzonego z innymi członkami klastra, – dokumentacja działań podejmowanych przez koordynatora klastra w celu wsparcia procesów komercjalizacji technologii oraz wdrażania technologii wśród podmiotów będących członkami klastra (np. notatki i protokoły spotkań projektowych inicjowanych przez koordynatora, usługi doradcze świadczone przez koordynatora na rzecz wsparcia procesów komercjalizacji i wdrożeń technologii), – strategia rozwoju klastra / plan działania klastra zawierający np. ścieżki komercjalizacyjne, roadmap technologiczny), – budżet klastra, w którym określono środki na działania wsparcia komercjalizacji.	3 pkt – Przeciętny poziom innowacji Regularne powstawanie innowacji w części przedsiębiorstw zbliżonej do średniej dla branży lub wprowadzone na rynek/skomercjalizowane zostały pojedyncze innowacje o skali światowej nowości. Koordynator klastra prowadzi istotne, choć nie w pełni kompleksowe działania wspierające. Plany koordynatora zakładają wprowadzenie znaczących zmian w tym zakresie w niedalekiej przyszłości. 4 pkt – Wysoki poziom innowacji Część przedsiębiorstw w skali przewyższającej średnią dla branży wprowadza na rynek nowe lub znacząco ulepszone wyroby /usługi lub wprowadzone na rynek/ skomercjalizowane zostały pojedyncze innowacje o skali światowej nowości. Koordynator klastra aktywnie i systematycznie wspiera procesy komercjalizacji i wdrażania technologii i planuje te działania kontynuować. 5 pkt – Bardzo wysoki poziom innowacji Klastrę wyróżnia się znacząco liczbą (w porównaniu ze średnią dla branży) nowych lub znacząco ulepszonych wyrobów i usług wprowadzanych na rynek, z których niektóre stanowią nowość w skali światowej. Koordynator klastra prowadzi kompleksowe, proaktywne i skuteczne działania wspierające innowacje i ich komercjalizację i planuje te działania kontynuować.		
	Subkryterium: Inkubacja/akceleracja/startupy Ocenie w ramach tego subkryterium podlega stopień, w jakim: • klastrę ma potencjał do przyciągania startupów do współpracy, w tym także do członkostwa w klastrze • koordynator klastra animuje współpracę pomiędzy członkami klastra a firmami objętymi inkubacją/akceleracją i startupami Pod uwagę brane będą takie aspekty jak m.in.: • liczba startupów będących członkami klastra • liczba startupów współpracujących z innymi podmiotami w klastrze • działania podjęte przez klastrę (koordynatora i jego członków) w celu wspierania lokalnego ekosystemu startupowego i integrowania startupów z pozostałymi członkami klastra • planowane przez klastrę (koordynatora i jego członków)	0-5 0 pkt – Brak działań w zakresie inkubacji/akceleracji/rozwoju startupów Brak startupów w klastrze i brak współpracy ze startupami. Brak aktywności na rzecz ich integracji, inkubacji lub akceleracji. Brak działań koordynatora klastra wspierających ekosystem startupowy. 1 pkt – Minimalna aktywność w zakresie inkubacji/akceleracji/rozwoju startupów Pojedyncze kontakty ze startupami, bez realnej współpracy. Brak działań integracyjnych lub inkubacyjnych/akceleracyjnych. Planowane działania są bardzo ogólne i niesprecyzowane. 2 pkt – Niski poziom aktywności w zakresie	0,1,2,3,4,5	Pole tekstowe (3000 znaków)

	działania w celu wspierania lokalnego ekosystemu startupowego i integrowania startupów z pozostałymi członkami klastra Ocena subkryterium zostanie dokonana na podstawie opisu zawartego we wniosku oraz wyjaśnień i uzupełnień przedstawionych w trakcie spotkania panelowego ekspertów oceniających wnioski i przedstawicieli Wnioskodawcy. Wnioskodawca powinien zabezpieczyć dowody potwierdzające deklaracje zawarte w opisie przedstawionym we wniosku i udostępnić je na wezwanie w trakcie trwania konkursu o nadanie statusu Krajowego Klastra Kluczowego lub - po jego rozstrzygnięciu - w czasie ważności certyfikatu nadania tego statusu. Przykładowy wykaz dowodów: – zestawienie tabelaryczne zawierające listę startupów współpracujących lub będących członkami klastra, – informacje o programach i projektach, w których klastr angażował startupy (np. hackathony, programy pilotażowe, open innovation), – dokumenty potwierdzające współpracę startupu z innymi podmiotami w klastrze (np. umowy konsorcjalne, umowy na wykonanie określonych działań, wspólne zgłoszenia patentowe), – dokumentacja działań podejmowanych przez koordynatora klastra i jego członków w celu wsparcia lokalnego ekosystemu startupowego i integrowania startupów z pozostałymi członkami klastra (np. realizacja programu akceleracyjnego, preinkubacja, dostęp do laboratoriów), – informacje o partnerach wspierających przedsiębiorczość (VC, aniołowie biznesu, inkubatory), – plan działania klastra na kolejne lata, z wyszczególnionymi przyszłymi usługami, planowanymi programami dla startupów, działaniami w zakresie wdrożeń i komercjalizacji, – budżet klastra przeznaczony na działania wsparcia B+R i komercjalizacji, – listy intencyjne partnerów (np. uczelni, inkubatorów, funduszy VC) dotyczące współpracy w obszarze komercjalizacji.	inkubacji/akceleracji/rozwoju startupów Pojedyncze startupy w klastrze lub współpracujące z klastrem. Ograniczone inicjatywy integracyjne, mało znaczące działania wspierające ekosystem. Wsparcie koordynatora klastra występuje, lecz ma charakter sporadyczny lub prowadzone jest w małej skali. Klastr posiada plany działań w tym zakresie, ale są one mało konkretne. 3 pkt – Przeciętny poziom aktywności w zakresie inkubacji/akceleracji/rozwoju startupów Niewielka liczba startupów współpracuje z klastrem lub jest jego członkami. Prowadzone są działania ułatwiające integrację startupów z innymi podmiotami. Koordynator klastra realizuje inicjatywy o zauważalnym, choć niepełnym zakresie. Plany działań są konkretne i są zapisane w dokumentach strategicznych klastra. 4 pkt – Wysoki poziom aktywności w zakresie inkubacji/akceleracji/rozwoju startupów Klastr aktywnie przyciąga i współpracuje ze startupami. Współpraca startupów z innymi podmiotami jest częsta i efektywna. Koordynator klastra prowadzi systematyczne, dobrze zaplanowane działania wspierające ekosystem. Plany działań są konkretne i są zapisane w dokumentach strategicznych klastra. 5 pkt – Bardzo wysoki poziom aktywności w zakresie inkubacji/akceleracji/rozwoju startupów Klastr stanowi silny ośrodek przyciągania startupów, także spoza regionu. Współpraca startupów z członkami klastra jest intensywna i przynosi mierzalne efekty. Koordynator klastra prowadzi kompleksowe, proaktywne i skuteczne działania inkubacyjne, akceleracyjne oraz ekosystemowe. Istnieją trwałe mechanizmy integracji i wspierania startupów oraz konkretne plany dalszego rozwoju.		
	Subkryterium: Rola klastra w stymulowaniu innowacyjności Ocenię w ramach tego subkryterium podlega stopień, w jakim klastr: • działa w oparciu o dokument strategiczny uwzględniający	0-5 0 pkt – Brak zaangażowania Brak zapisów o wsparciu innowacyjności sektora/ów lub	0,1,2,3,4,5	Pole tekstowe (3000 znaków)

	jego rolę w rozwoju innowacyjności sektora/ów, w ramach którego/ych funkcjonuje, i obszaru geograficznego, na którym skoncentrowana jest jego działalność - współuczestniczy w procesie tworzenia i realizacji regionalnych polityk innowacyjnych współpracując w tym zakresie z jednostkami samorządu terytorialnego Pod uwagę brane będą takie aspekty jak m.in.: - zapisy w dokumentach strategicznych klastra dotyczące celów, zakresu oraz sposobu stymulowania rozwoju innowacyjności sektora/ów, w ramach którego/ych klastr działa, i obszaru geograficznego, na którym skoncentrowana jest jego działalność - plany dotyczące wprowadzenia lub aktualizacji w dokumentach strategicznych klastra zapisów dotyczących celów, zakresu oraz sposobu stymulowania rozwoju innowacyjności sektora/ów, w ramach którego/ych klastr działa, i obszaru geograficznego, na którym skoncentrowana jest jego działalność - uczestnictwo klastra w tworzeniu regionalnych polityk innowacyjnych, współpraca z jednostkami samorządu terytorialnego oraz zaangażowanie w realizację inteligentnych specjalizacji regionu - plany klastra dotyczące uczestnictwa w tworzeniu regionalnych polityk innowacyjnych, współpracy z jednostkami samorządu terytorialnego oraz angażowania się w realizację inteligentnych specjalizacji regionu Ocena zostanie dokonana na podstawie opisu zawartego we wniosku, dostarczonych przez Wnioskodawcę adekwatnych dowodów potwierdzających deklaracje zawarte w opisie oraz wyjaśnień i uzupełnień złożonych w trakcie spotkania panelowego. Doboru dowodów dokonuje sam Wnioskodawca przy uwzględnieniu zagadnień ocenianych w ramach danego subkryterium oraz mocnych stron, które chce wyeksponować w procesie oceny. Wnioskodawca powinien zabezpieczyć dowody potwierdzające deklaracje zawarte w opisie przedstawionym we wniosku i udostępnić je na wezwanie w trakcie trwania konkursu o nadanie statusu Krajowego Klastra Kluczowego lub - po jego rozstrzygnięciu - w czasie ważności certyfikatu nadania tego statusu. Przykładowy wykaz dowodów: - strategia (lub inny dokument strategiczny) klastra zawierający cele w zakresie B+R i innowacji, mapę drogową rozwoju technologii, analizę sektorów, w których klastr działa,	obszaru geograficznego w dokumentach strategicznych. Brak współpracy z JST oraz brak udziału w politykach innowacyjnych. Brak planów rozwoju w tym obszarze. 1 pkt – Minimalne zaangażowanie Dokumenty strategiczne zawierają jedynie ogólne lub szczegółowe zapisy o wsparciu innowacyjności sektora/ów lub obszaru geograficznego. Ograniczony kontakt z JST, udział w regionalnych politykach innowacyjnych jest marginalny lub incydentalny. Plany rozwoju są mało konkretne. 2 pkt – Niski poziom zaangażowania Istnieją podstawowe zapisy strategiczne dotyczące roli klastra we wsparciu innowacyjności sektora/ów lub obszaru geograficznego, ale ich zakres jest niewielki. Współpraca z JST i udział w politykach innowacyjnych występuje, lecz są nieregularne. Plany rozwoju są obecne, lecz mało rozbudowane lub niespójne. 3 pkt – Przeciętny poziom zaangażowania Dokumenty strategiczne zawierają konkretne zapisy o roli klastra w stymulowaniu innowacyjności sektora/ów lub obszaru geograficznego. Klastr uczestniczy w działaniach regionalnych polityk innowacyjnych w przeciętnym stopniu. Współpraca z JST jest ustabilizowana, lecz nie w pełni rozwinięta. Plany rozwoju w tym obszarze są konkretne i ukierunkowane. 4 pkt – Wysoki poziom zaangażowania Klastr posiada dokumenty strategiczne z jasno określoną rolą we wsparciu innowacyjności sektora/ów lub obszaru geograficznego. Aktywnie uczestniczy w procesach tworzenia i realizacji regionalnych polityk innowacyjnych. Utrzymuje regularną i skuteczną współpracę z JST. Plany działań obejmują szeroki zakres i są konsekwentnie rozwijane. 5 pkt – Bardzo wysoki poziom zaangażowania, rola strategiczna Klastr jest istotnym aktorem w regionalnym systemie innowacji; strategiczne dokumenty kompleksowo opisują działania na rzecz wsparcia innowacyjności sektora/ów lub		
--	---	--	--	--

	– raporty z realizacji strategii (np. opis zrealizowanych działań), – uczestnictwo klastra w regionalnych i krajowych gremiach, organach, radach lub zespołach doradczych wspierających rozwój innowacyjności, np.: Radzie ds. Innowacji, Komitecie Monitorującym, grupach roboczych ds. inteligentnych specjalizacji, – porozumienia o współpracy z JST, wspólne dokumenty i opracowania tworzone z instytucjami regionalnymi i krajowymi (np. raporty strategiczne, analizy sektorowe), – udział klastra w projektach realizowanych na poziomie regionalnym dotyczących rozwoju przedsiębiorczości, badań i innowacji, transferu technologii.	obszaru geograficznego. Silne i stałe zaangażowanie w tworzenie i realizację regionalnych polityk innowacyjnych oraz inteligentnych specjalizacji. Współpraca z JST jest intensywna, partnerska i wieloaspektowa. Klaster prowadzi proaktywne, dobrze zaplanowane działania i rozwija ambitne plany w zakresie stymulowania innowacyjności.		
C.2 Kadry i talenty	Subkryterium: Monitoring trendów, potrzeb i luk kompetencyjnych w sektorze Ocenie w ramach tego subkryterium podlega stopień, w jakim koordynator klastra: • prowadzi monitoring ogólnych trendów rozwojowych i kompetencyjnych w sektorze, w którym koncentruje się działalność klastra • przekazuje wiedzę o trendach kompetencyjnych w sektorze członkom klastra • przeprowadza diagnozę i prowadzi monitoring potrzeb kompetencyjnych pracowników firm będących członkami klastra • prowadzi diagnozę i niweluje luki kompetencyjne pracowników firm będących członkami klastra Pod uwagę brane będą takie aspekty jak m.in.: • działania podjęte przez koordynatora klastra w celu identyfikacji i monitorowania trendów rozwojowych i kompetencyjnych w sektorze, w którym koncentruje się działalność klastra • działania podjęte przez koordynatora klastra w celu identyfikacji i monitorowania potrzeb kompetencyjnych pracowników firm będących członkami klastra • działania podjęte przez koordynatora klastra w celu identyfikacji i niwelowania luk kompetencyjnych pracowników firm będących członkami klastra • planowane działania w zakresie monitorowania trendów w sektorze oraz potrzeb i luk kompetencyjnych pracowników firm będących członkami klastra	0-7 0 pkt – Brak działań Klaster nie prowadzi monitoringu trendów rozwojowych i kompetencyjnych. Brak przekazywania informacji członkom i brak planów w tym zakresie. Brak diagnozy potrzeb oraz luk kompetencyjnych. 1 pkt – Działania incydentalne Pojedyncze, niesystematyczne działania dotyczące diagnozy i monitoringu trendów rozwojowych i kompetencyjnych. Wiedza nie jest regularnie przekazywana członkom. Brak realnej diagnozy potrzeb i luk kompetencyjnych pracowników. 2 pkt – Niski poziom aktywności Podstawowy monitoring trendów rozwojowych i kompetencyjnych prowadzony sporadycznie. Ograniczone działania informacyjne wobec członków klastra. Wstępne lub fragmentaryczne rozpoznanie potrzeb kompetencyjnych. Plany działań istnieją, lecz są mało konkretne. 3 pkt – Dostateczny poziom aktywności Monitoring trendów rozwojowych i kompetencyjnych jest prowadzony, choć nie w pełni systematycznie. Wiedza jest przekazywana członkom, lecz nieregularnie lub w ograniczonym zakresie. Diagnoza potrzeb i luk kompetencyjnych dotyczy części firm. Planowane działania są sprecyzowane, ale niekompleksowe. 4 pkt – Satisfakcjonujący poziom aktywności	0,1,2,3,4,5,6,7	<i>Pole tekstowe (3000 znaków)</i>

	Ocena zostanie dokonana na podstawie opisu zawartego we wniosku, dostarczonych przez Wnioskodawcę adekwatnych dowodów potwierdzających deklaracje zawarte w opisie oraz wyjaśnień i uzupełnień złożonych w trakcie spotkania panelowego. Doboru dowodów dokonuje sam Wnioskodawca przy uwzględnieniu zagadnień ocenianych w ramach danego subkryterium oraz mocnych stron, które chce wyeksponować w procesie oceny. Wnioskodawca powinien zabezpieczyć dowody potwierdzające deklaracje zawarte w opisie przedstawionym we wniosku i udostępnić je na wezwanie w trakcie trwania konkursu o nadanie statusu Krajowego Klastra Kluczowego lub - po jego rozstrzygnięciu - w czasie ważności certyfikatu nadania tego statusu. Przykładowy wykaz dowodów: – raporty dotyczące trendów rozwojowych i kompetencyjnych w sektorze opracowywane przez koordynatora klastra lub pozyskiwane z zewnątrz, – prezentacje przygotowywane przez koordynatora klastra podsumowujące trendy w sektorze, – raporty z badań potrzeb kompetencyjnych pracowników firm będących członkami klastra, – newslettery / biuletyny z sekcją poświęconą trendom kompetencyjnym, – agendy i materiały ze spotkań (np. warsztatów, webinarów, spotkań z członkami klastra), podczas których omawiano trendy rozwojowe i/lub kompetencyjne, – ankiety kompetencyjne skierowane do firm (kwestionariusze, zestawienia wyników), – programy szkoleń kompetencyjnych kierowanych do członków klastra przygotowane na podstawie diagnoz, itd.	Regularny monitoring trendów rozwojowych i kompetencyjnych w sektorze. Członkowie otrzymują uporządkowaną informację o trendach. Koordynator klastra prowadzi diagnozę potrzeb i luk kompetencyjnych pracowników. Plany obejmują dalszy rozwój działań w tym zakresie. 5 pkt – Wysoki poziom aktywności Monitoring trendów rozwojowych i kompetencyjnych jest systematyczny i oparty na adekwatnych źródłach. Informacje o trendach są regularnie udostępniane członkom klastra. Prowadzona jest kompleksowa diagnoza potrzeb i luk kompetencyjnych pracowników. Koordynator klastra podejmuje działania ukierunkowane na zmniejszanie luk kompetencyjnych pracowników. 6 pkt – Bardzo wysoki poziom Monitoring trendów rozwojowych i kompetencyjnych ma charakter ciągły, profesjonalny i dobrze udokumentowany. Wiedza jest efektywnie dystrybuowana wśród członków. Diagnoza potrzeb i luk kompetencyjnych pracowników jest szczegółowa i oparta na metodach badawczych. Koordynator klastra realizuje skuteczne działania niwelujące luki kompetencyjne. Klaster posiada dobrze rozwinięte plany dalszego doskonalenia tych procesów. 7 pkt – Poziom wzorcowy Klaster prowadzi zaawansowany, ciągły monitoring trendów rozwojowych i kompetencyjnych z wykorzystaniem analiz sektorowych, danych rynkowych i narzędzi badawczych. Przekazywanie wiedzy jest systematyczne, wielokanałowe i wysokiej jakości. Diagnoza potrzeb i luk kompetencyjnych jest pełna, obejmuje wszystkie kluczowe grupy firm i pracowników. Klaster wdraża kompleksowe, mierzalnie skuteczne działania niwelujące luki kompetencyjne. Plany rozwoju są ambitne, zintegrowane i potwierdzają strategiczne podejście do rozwoju kompetencji w sektorze.		
	Subkryterium: Działania kierowane do członków klastra Ocenie w ramach tego subkryterium podlega stopień, w jakim klaster: • wspiera rozwój kompetencji przyszłości dopasowanych do potrzeb członków klastra	0-6 0 pkt – Brak działań Koordynator klastra nie prowadzi żadnych działań związanych z rozwojem kompetencji przyszłości.	0,1,2,3,4,5,6	Pole tekstowe (3000 znaków)

	Pod uwagę brane będą takie aspekty jak m.in.: • działania podjęte przez koordynatora klastra z zakresu rozwoju kompetencji przyszłości dopasowane do potrzeb członków klastra • planowane przez koordynatora klastra działania z zakresu rozwoju kompetencji przyszłości dopasowane do potrzeb członków klastra Ocena zostanie dokonana na podstawie opisu zawartego we wniosku, dostarczonych przez Wnioskodawcę adekwatnych dowodów potwierdzających deklaracje zawarte w opisie oraz wyjaśnień i uzupełnień złożonych w trakcie spotkania panelowego. Doboru dowodów dokonuje sam Wnioskodawca przy uwzględnieniu zagadnień ocenianych w ramach danego subkryterium oraz mocnych stron, które chce wyeksponować w procesie oceny. Wnioskodawca powinien zabezpieczyć dowody potwierdzające deklaracje zawarte w opisie przedstawionym we wniosku i udostępnić je na wezwanie w trakcie trwania konkursu o nadanie statusu Krajowego Klastra Kluczowego lub - po jego rozstrzygnięciu - w czasie ważności certyfikatu nadania tego statusu. Przykładowy wykaz dowodów: – plan rozwoju kompetencji przyszłości w klastrze, – program szkoleń, agendy warsztatów, materiały z webinarium dla członków klastra z zakresu rozwoju kompetencji przyszłości, – mapy kompetencji przyszłości dla sektora opracowane przez klastr lub na jego zlecenie, – fotorelacje, nagrania, prezentacje z wydarzeń.	Brak planów w tym zakresie. 1 pkt – Działania incydentalne Pojedyncze, niesystematyczne inicjatywy dotyczące kompetencji przyszłości. Brak dopasowania do potrzeb członków klastra. Plany działań są bardzo ogólne. 2 pkt – Niski poziom działań Pojawiają się podstawowe działania rozwojowe, lecz ich zakres jest ograniczony lub mało adekwatny do potrzeb członków. Wsparcie nie jest regularne. Plany działań są sformułowane, ale niezbyt konkretne. 3 pkt – Przeciętny poziom działań Koordynator klastra prowadzi regularne działania rozwijające kompetencje przyszłości u części członków. Wsparcie jest w ograniczonym stopniu dopasowane do zidentyfikowanych potrzeb. Istnieją konkretne plany rozwoju tego obszaru. 4 pkt – Dobry poziom działań Koordynator klastra oferuje różnorodne i dobrze zorganizowane działania rozwijające kompetencje przyszłości. Wsparcie jest wyraźnie dopasowane do potrzeb członków, opiera się na analizach lub konsultacjach. Plany działań obejmują dalszy rozwój oferty. 5 pkt – Wysoki poziom działań Koordynator klastra realizuje szeroki, spójny pakiet działań ukierunkowanych na rozwój kompetencji przyszłości, regularnie aktualizowany pod kątem potrzeb firm. Wsparcie jest dopasowane do potrzeb członków, opiera się na analizach lub konsultacjach. Plany obejmują dalsze doskonalenie działań i poszerzanie zakresu. 6 pkt – Bardzo wysoki, wzorcowy poziom działań Koordynator klastra prowadzi kompleksowe, strategicznie zaplanowane działania rozwijające kompetencje przyszłości, w pełni oparte na diagnozie potrzeb członków. Działania są innowacyjne, systematyczne, mierzalnie skuteczne i dostosowane do specyfiki sektora. Plany rozwoju są ambitne, spójne i potwierdzają długofalowe podejście klastra do rozwoju kompetencji przyszłości.		
--	---	---	--	--

	Subkryterium: Działania kierowane do otoczenia oraz realizowane we współpracy z otoczeniem Ocenie w ramach tego subkryterium podlega stopień, w jakim klaster: - współpracuje z otoczeniem edukacyjnym (szkołami średnimi i branżowymi, uczelniami) i współuczestniczy w tworzeniu programów edukacyjnych - działa na rzecz zwiększenia atrakcyjności sektora dla młodych ludzi - wspiera rozwój kadr i talentów (w tym dzieci, młodzieży i studentów) Pod uwagę brane będą takie aspekty jak m.in.: - liczba przedsiębiorstw będących członkami klastra, które przyjęły studentów lub uczniów szkół średnich i branżowych w ramach kształcenia dualnego - liczba wizyt studyjnych, które zorganizował klaster (koordynator i członkowie) dla uczniów i studentów oraz osób nabywających nowe kompetencje w przedsiębiorstwach będących członkami klastra - podjęte przez klaster (koordynatora i członków) inicjatywy edukacyjne i wydarzenia mające na celu zwiększenie atrakcyjności sektora dla młodych ludzi lub przy których klaster współpracował z instytucjami edukacyjnymi (np. hackathony, targi pracy, dni otwarte, wizyty studyjne, konkursy, inne działania promujące kompetencje przyszłości) - planowane przez klaster (koordynatora i członków) inicjatywy edukacyjne i wydarzenia mające na celu zwiększenie atrakcyjności sektora dla młodych ludzi lub w zakresie których klaster planuje współpracować z instytucjami edukacyjnymi (np. hackathony, targi pracy, dni otwarte, wizyty studyjne, konkursy, inne działania promujące kompetencje przyszłości) - działania podjęte przez klaster (koordynatora i członków) w zakresie tworzenia programów edukacyjnych oraz przekazywania informacji o potrzebach kompetencyjnych sektora do systemu edukacji - planowane przez klaster (koordynatora i członków) działania w zakresie tworzenia programów edukacyjnych oraz przekazywania informacji o potrzebach kompetencyjnych sektora do systemu edukacji - inicjatywy ukierunkowane na rozwój kadr i talentów (w tym dzieci, młodzieży i studentów) zrealizowane przez klaster	0-7 0 pkt – Brak działań Klaster nie współpracuje z instytucjami edukacyjnymi ani nie realizuje działań edukacyjnych. Brak inicjatyw na rzecz zwiększania atrakcyjności sektora dla młodych ludzi. Brak wsparcia w rozwoju kadr i talentów. 1-2 pkt – Działania incydentalne/ niski poziom działań Brak systematycznej współpracy z instytucjami edukacyjnymi. Pojedyncze, sporadyczne inicjatywy edukacyjne lub promocyjne. Wsparcie rozwoju talentów jest ograniczone lub nieefektywne. Plany dalszych działań są mało konkretne. 3-4 pkt – Umiarkowany poziom działań Współpraca z instytucjami edukacyjnymi oraz podejmowane działania są nieregularne lub fragmentaryczne. Ograniczona liczba działań edukacyjnych i promocyjnych skierowanych do młodych ludzi. Plany rozwoju działań edukacyjnych i promocyjnych są obecne, lecz mało konkretne. 5-6 pkt – Wysoki poziom działań Współpraca z instytucjami edukacyjnymi jest systematyczna i efektywna. Działania edukacyjne i promocyjne są różnorodne, regularne i obejmują szeroki zakres młodych odbiorców. Klaster prowadzi działania na rzecz rozwoju talentów i kadr przyszłości. Plany rozwoju działań są jasne i konsekwentnie realizowane. 7 pkt – Poziom wzorcowy Współpraca z instytucjami edukacyjnymi jest stała, wieloaspektowa i strategiczna. Klaster jest liderem w obszarze współpracy z otoczeniem edukacyjnym i promocji sektora wśród młodych ludzi. Działania edukacyjne, promocyjne i inicjatywy rozwojowe są kompleksowe, innowacyjne i w pełni zintegrowane z potrzebami sektora oraz członków klastra. Klaster posiada systematyczne mechanizmy monitorowania efektów działań i ambitne plany rozwoju w tym obszarze.	0,1,2,3,4,5,6, 7	<i>Pole tekstowe (3000 znaków)</i>
--	---	--	-----------------------------	---

	(koordynatora i członków) we współpracy z uczelniami i innymi instytucjami edukacyjnymi - planowane przez klaster (koordynatora i członków) inicjatywy ukierunkowane na rozwój kadr i talentów (w tym dzieci, młodzieży i studentów) do realizacji we współpracy z uczelniami i innymi instytucjami edukacyjnymi Ocena zostanie dokonana na podstawie opisu zawartego we wniosku, dostarczonych przez Wnioskodawcę adekwatnych dowodów potwierdzających deklaracje zawarte w opisie oraz wyjaśnień i uzupełnień złożonych w trakcie spotkania panelowego. Doboru dowodów dokonuje sam Wnioskodawca przy uwzględnieniu zagadnień ocenianych w ramach danego subkryterium oraz mocnych stron, które chce wyeksponować w procesie oceny. Wnioskodawca powinien zabezpieczyć dowody potwierdzające deklaracje zawarte w opisie przedstawionym we wniosku i udostępnić je na wezwanie w trakcie trwania konkursu o nadanie statusu Krajowego Klastra Kluczowego lub - po jego rozstrzygnięciu - w czasie ważności certyfikatu nadania tego statusu. Przykładowy wykaz dowodów: - porozumienia o współpracy ze szkołami średnimi, branżowymi, uczelniami, - protokoły z posiedzeń rad programowych szkół, uczelni, na których klaster wnosil opinie lub rekomendacje, - notatki ze spotkań roboczych dotyczących aktualizacji podstaw programowych, kierunków kształcenia czy tworzenia nowych specjalności, - pisma z rekomendacjami/uwagami klastra do programów nauczania lub planów praktyk, - raporty z analiz kompetencyjnych, które zostały przekazane szkołom i wykorzystane przez nie w programach kształcenia, - agendy warsztatów, lekcji pokazowych, zajęć praktycznych realizowanych przez firmy członkowskie, - scenariusze zajęć, e-booki, tutoriale, materiały dydaktyczne stworzone przez klaster, - plakaty, ulotki, broszury opisujące zalety pracy w sektorze, - agendy eventów typu: dni otwarte, hackathony, konkursy technologiczne, - wizyty studyjne w firmach, - warsztaty i szkolenia dla młodzieży lub studentów (scenariusze zajęć, listy obecności, certyfikaty), - staże i praktyki organizowane przez koordynatora klastra lub przez firmy członkowskie (umowy, harmonogramy, opinie), - dokumentacja konkursów (np. konkurs na projekt			
--	--	--	--	--

	innowacyjny), opisy projektów (np. EFS+, POWER, Erasmus+) dotyczących wsparcia młodych talentów.			
D.1 Stabilność finansowa i model finansowania klastra	Ocenie w ramach tego kryterium podlega stopień, w jakim koordynator klastra: - potrafi zapewnić środki finansowe adekwatne do skali działalności i planowanych działań, w tym posiada zdolność do współfinansowania projektów - utrzymuje zdywersyfikowane źródła przychodów Pod uwagę brane będą takie aspekty jak m.in.: - źródła finansowania działalności koordynatora klastra, ich zmiany i prognozy na kolejne lata - działania podjęte przez koordynatora klastra w celu zapewnienia stabilności finansowej oraz ich efekty - planowane przez koordynatora klastra działania w celu zapewnienia stabilności finansowej oraz ich prognozowane efekty Ocena zostanie dokonana na podstawie opisu zawartego we wniosku, dostarczonych przez Wnioskodawcę adekwatnych dowodów potwierdzających deklaracje zawarte w opisie oraz wyjaśnień i uzupełnień złożonych w trakcie spotkania panelowego. Doboru dowodów dokonuje sam Wnioskodawca przy uwzględnieniu zagadnień ocenianych w ramach danego kryterium oraz mocnych stron, które chce wyeksponować w procesie oceny. Wnioskodawca powinien zabezpieczyć dowody potwierdzające deklaracje zawarte w opisie przedstawionym we wniosku i udostępnić je na wezwanie w trakcie trwania konkursu o nadanie statusu Krajowego Klastra Kluczowego lub - po jego rozstrzygnięciu - w czasie ważności certyfikatu nadania tego statusu. Przykładowy wykaz dowodów: – sprawozdania finansowe klastra zawierające zestawienie źródeł przychodów, – raport z wykonania budżetu klastra, – zaświadczenie o niezaleganiu ze składkami ZUS i podatkami płatnymi na rzecz Urzędu Skarbowego, – regulamin składek członkowskich, – umowy grantowe ze zrealizowanych projektów, w których wnoszony był wkład własny przez klastę, – bieżące umowy o dofinansowanie projektów, – plan finansowy / prognoza finansowa klastra na kolejne lata, – dokumenty potwierdzające posiadanie własnych zasobów trwałych lub infrastruktury technicznej.	0-10 0 pkt – Brak stabilności finansowej Koordynator klastra nie posiada źródeł finansowania adekwatnych do działalności. Brak możliwości współfinansowania projektów. Brak planów zapewnienia stabilności finansowej. 1–2 pkt – Minimalna stabilność Źródła finansowania są ograniczone lub nietrwałe. Zdolność do współfinansowania projektów jest śladowa lub incydentalna. Planowane działania w zakresie stabilności finansowej są mało konkretne. 3–4 pkt – Niski poziom stabilności Koordynator klastra posiada podstawowe źródła finansowania, jednak są one niewystarczające lub zależne od pojedynczych źródeł. Możliwość współfinansowania projektów jest ograniczona. Planowane działania na rzecz stabilności finansowej istnieją, ale są fragmentaryczne. 5–6 pkt – Umiarkowana stabilność Koordynator klastra posiada kilka źródeł finansowania, choć nie zapewniają one stabilizacji dla prowadzonej działalności. Zdolność do współfinansowania projektów jest umiarkowana. Plany działań na rzecz stabilności finansowej są konkretne i częściowo wdrażane. 7–8 pkt – Dobry poziom stabilności Koordynator klastra posiada zdywersyfikowane źródła przychodów adekwatne do skali działalności. Zdolność do współfinansowania projektów jest realna i systematycznie wykorzystywana. Planowane i realizowane działania wzmacniają stabilność finansową klastra. 9-10 pkt – Bardzo wysoki poziom stabilności/ poziom wzorcowy Koordynator klastra dysponuje stabilnymi i zdywersyfikowanymi źródłami przychodów, adekwatnymi do planowanych działań. Wysoka zdolność do współfinansowania projektów, również w	0,1,2,3,4,5,6, 7,8,9,10	<i>Pole tekstowe (3000 znaków)</i>

		dłuższej perspektywie. Planowane działania finansowe są ambitne, systematyczne i zapewniają długofalową stabilność.		
E.1 Stabilność finansowa i model finansowania klastra	Ocenie w ramach tego kryterium podlega stopień, w jakim koordynator klastra: - planuje zapewnić środki finansowe adekwatne do skali działalności i planowanych działań, w tym swoją zdolność do współfinansowania projektów - planuje działać w oparciu o zdywersyfikowane źródła przychodów Pod uwagę brane będą planowane przez koordynatora klastra działania w celu zapewnienia stabilności finansowej oraz ich prognozowane efekty. Ocena zostanie dokonana na podstawie opisu zawartego we wniosku uwiarygodnionego wcześniejszą sytuacją finansową i podejmowanymi działaniami oraz wyjaśnień i uzupełnień złożonych w trakcie spotkania panelowego.	0-10 0 pkt – Brak planów finansowych Koordynator klastra nie przedstawia planów zapewnienia finansowania adekwatnego do działalności. Brak planów dotyczących dywersyfikacji źródeł przychodów. 1–2 pkt – Minimalne plany Plany finansowe są ogólne, mało konkretne lub incydentalne. Brak strategii w zakresie dywersyfikacji źródeł przychodów. Prognozowane efekty planów są niejasne lub nierealistyczne. 3–4 pkt – Niski poziom planowania Planowane działania finansowe obejmują tylko podstawowe potrzeby klastra. Dywersyfikacja źródeł przychodów jest ograniczona. Prognozowane efekty planów są niewielkie lub niepełne. 5–6 pkt – Umiarkowany poziom planowania Koordynator klastra planuje zapewnienie adekwatnych środków finansowych do części działań. Plany obejmują częściową dywersyfikację źródeł przychodów. Prognozowane efekty planów są umiarkowane i jedynie częściowo mierzalne. 7–8 pkt – Wysoki poziom planowania Plany finansowe klastra są spójne, adekwatne do większości działań i przewidują zdolność do współfinansowania projektów. Dywersyfikacja źródeł przychodów jest wyraźnie zaplanowana i częściowo zabezpieczona. Prognozowane efekty planów są realne i mierzalne. 9-10 pkt – Bardzo wysoki poziom planowania/ Poziom wzorcowy Plany finansowe są kompleksowe i zapewniają pełne zabezpieczenie wszystkich działań klastra. Dywersyfikacja źródeł przychodów jest dobrze zaplanowana i perspektywiczna. Prognozowane efekty planów są szczegółowe, realistyczne i wykazują potencjał do pełnego zabezpieczenia działalności klastra.	0,1,2,3,4,5,6, 7,8,9,10	<i>Pole tekstowe (3000 znaków)</i>
D.2 Komunikacja i	Ocenie w ramach tego kryterium podlega stopień, w jakim koordynator	0-10	0,1,2,3,4,5,6,	<i>Pole tekstowe</i>

promocja	klastra: • aktywnie komunikuje się z członkami klastra wykorzystując do tego celu wszechstronne narzędzia komunikacji • aktywnie komunikuje się z otoczeniem klastra i promuje jego działalność wykorzystując do tego celu wszechstronne narzędzia komunikacji • monitoruje skuteczność podejmowanych działań komunikacyjnych • planuje komunikować się z członkami klastra wykorzystując do tego celu wszechstronne narzędzia komunikacji • planuje komunikować się z otoczeniem klastra i promować jego działalność wykorzystując do tego celu wszechstronne narzędzia komunikacji • planuje monitorować skuteczność przyszłych działań komunikacyjnych Pod uwagę brane będą takie aspekty jak: • wszechstronność stosowanych i planowanych przez koordynatora klastra kanałów komunikacji służących komunikacji z członkami klastra • wszechstronność stosowanych i planowanych przez koordynatora klastra kanałów komunikacji służących komunikacji z otoczeniem klastra i promowania jego aktywności • podejmowane działania mierzące skuteczność działań komunikacyjnych Ocena zostanie dokonana na podstawie opisu zawartego we wniosku, dostarczonych przez Wnioskodawcę adekwatnych dowodów potwierdzających deklaracje zawarte w opisie oraz wyjaśnień i uzupełnień złożonych w trakcie spotkania panelowego. Doboru dowodów dokonuje sam Wnioskodawca przy uwzględnieniu zagadnień ocenianych w ramach danego kryterium oraz mocnych stron, które chce wyeksponować w procesie oceny. Wnioskodawca powinien zabezpieczyć dowody potwierdzające deklaracje zawarte w opisie przedstawionym we wniosku i udostępnić je na wezwanie w trakcie trwania konkursu o nadanie statusu Krajowego Klastra Kluczowego lub - po jego rozstrzygnięciu - w czasie ważności certyfikatu nadania tego statusu. Przykładowy wykaz dowodów: – newslettery opracowywane przez koordynatora klastra kierowane do członków klastra i osób/podmiotów spoza klastra,	0 pkt – Brak działań Koordynator klastra nie prowadzi żadnej komunikacji z członkami ani otoczeniem. Brak promocji działalności klastra i monitorowania skuteczności działań. 1–2 pkt – Minimalne działania Komunikacja i promocja są incydentalne, bardzo ograniczone. Wykorzystywane kanały komunikacji są jednostronne i mało wszechstronne. Brak systematycznego monitorowania skuteczności działań. 3–4 pkt – Niski poziom działań Podejmowane działania komunikacyjne i promocyjne są sporadyczne i fragmentaryczne. Nie wszystkie grupy odbiorców są uwzględnione w komunikacji. Monitorowanie skuteczności działań jest ograniczone lub nieformalnie realizowane. 5–6 pkt – Przeciętny poziom działań Koordynator klastra stosuje kilka kanałów komunikacji z członkami i otoczeniem, jednak działania nie są w pełni systematyczne ani kompleksowe. Promocja działalności klastra obejmuje wybrane działania i grupy odbiorców. Monitorowanie skuteczności działań jest częściowo realizowane, a plany komunikacyjne istnieją, lecz są fragmentaryczne. 7–8 pkt – Wysoki poziom działań Koordynator klastra prowadzi systematyczną komunikację z członkami i otoczeniem, wykorzystując wszechstronne kanały komunikacji. Promocja działalności klastra jest aktywna i dostosowana do różnych grup odbiorców. Monitorowanie skuteczności działań jest regularne, a plany komunikacyjne są dobrze opracowane. 9-10 pkt – Bardzo wysoki poziom działań/ poziom wzorcowy Koordynator klastra prowadzi rozbudowaną, systematyczną i wszechstronną komunikację z członkami i otoczeniem. Promocja działalności klastra jest wielokanałowa i dobrze dopasowana do potrzeb różnych grup odbiorców. Monitorowanie skuteczności działań jest szczegółowe i w pełni	7,8,9,10	(3000 znaków)
------------------------	---	---	-----------------	----------------------

	– mailingi, informacje przesyłane za pośrednictwem intranetu i udostępniane na stronie internetowej klastra oraz serwisach społecznościowych, – komunikaty prasowe wysyłane do mediów, – udział klastra w targach, konferencjach, forach, panelach (potwierdzony np. fotorelacją), – statystyki pochodzące z narzędzi analitycznych (np. Google Analytics, LinkedIn Analytics), – baza kontaktów do otoczenia, – protokoły ze spotkań, warsztatów, grup roboczych, – regulamin komunikacji i współpracy określający zasady informowania członków, – plan komunikacji klastra.	uwzględniane przy planowaniu kolejnych działań.		
E.2 Komunikacja i promocja	Ocenie w ramach tego kryterium podlega stopień, w jakim koordynator klastra: • planuje komunikować się z członkami klastra wykorzystując do tego celu wszechstronne narzędzia komunikacji • planuje komunikować się z otoczeniem klastra i promować jego działalność wykorzystując do tego celu wszechstronne narzędzia komunikacji • planuje monitorować skuteczność przyszłych działań komunikacyjnych Pod uwagę brane będą takie aspekty jak: • wszechstronność kanałów komunikacji planowanych do wykorzystania przez koordynatora klastra w celu komunikacji z członkami klastra • wszechstronność kanałów komunikacji planowanych do wykorzystania przez koordynatora klastra w celu komunikacji z otoczeniem klastra i promowania jego aktywności • planowane działania mierzące skuteczność działań komunikacyjnych Ocena zostanie dokonana na podstawie opisu zawartego we wniosku uwiarygodnionego wcześniej podejmowanymi działaniami oraz wyjaśnień i uzupełnień złożonych w trakcie spotkania panelowego.	0-10 0 pkt – Brak planów działań Koordynator klastra nie przedstawił planów komunikacji z członkami ani otoczeniem. Brak planów monitorowania skuteczności działań. 1–2 pkt – Minimalne plany działań Plany komunikacji i promocji są bardzo ogólne lub fragmentaryczne. Wykorzystanie narzędzi komunikacji jest ograniczone lub nieokreślone. Brak planów monitorowania skuteczności działań. 3–4 pkt – Niski poziom planowania działań Plany komunikacyjne są częściowo określone, obejmują wybrane kanały komunikacji. Plany promocji działalności klastra uwzględniają tylko niektóre grupy odbiorców. Plany monitorowania skuteczności działań istnieją, ale są ogólne lub niekonkretne. 5–6 pkt – Umiarkowany poziom planowania działań Planowane działania komunikacyjne i promocyjne są systematyczne i obejmują kilka kanałów komunikacji z członkami i otoczeniem. Plany promocji działalności klastra obejmują większość grup docelowych. Planowane monitorowanie skuteczności działań zawiera mało szczegółów.	0,1,2,3,4,5,6, 7,8,9,10	Pole tekstowe (3000 znaków)

		7–8 pkt – Wysoki poziom planowania działań Plany komunikacyjne i promocyjne są wszechstronne, dobrze dopasowane do różnych grup odbiorców i obejmują wiele kanałów komunikacji. Plany promocji działalności klastra są spójne i regularne. Planowane monitorowanie skuteczności działań jest systematyczne i umożliwia ocenę efektów. 9-10 pkt – Bardzo wysoki poziom planowania działań/ poziom wzorcowy Plany komunikacyjne i promocyjne są kompleksowe, obejmują wszystkie istotne grupy odbiorców i wielokanałowe narzędzia komunikacji. Plany promocji klastra są spójne i ukierunkowane na efekty. Planowane monitorowanie skuteczności działań jest szczegółowe i w pełni integruje informacje do poprawy strategii.		
D.3 Współpraca i umiędzynarodowienie	Ocenie w ramach tego kryterium podlega stopień, w jakim klastrę: • podejmuje współpracę z zagranicznymi klastrami i ich członkami • uwzględnia zagadnienia umiędzynarodowienia w swoich dokumentach strategicznych i monitoruje ich realizację • jest skuteczny w osiąganiu założonych celów w zakresie umiędzynarodowienia Ponadto, ocenie w ramach tego kryterium podlega stopień, w jakim koordynator klastra: • wspiera i planuje wspierać umiędzynarodowienie przedsiębiorstw będących członkami klastra • monitoruje globalne trendy rynkowe i technologiczne, upowszechnia tę wiedzę wśród członków klastra i w otoczeniu oraz tworzy warunki do budowania na tej podstawie przewagi konkurencyjnej członków klastra Ocenie w ramach tego kryterium podlega też stopień, w jakim członkowie klastra: • internacjonalizują swoją działalność • tworzą plany ekspansji zagranicznej na nowe rynki geograficzne Pod uwagę brane będą takie aspekty jak: • udział przedsiębiorstw będących członkami klastra, które prowadziły działalność eksportową, w ogólnej liczbie tych przedsiębiorstw	0-10 0 pkt – Brak działań i planów Członkowie klastra nie prowadzą działalności eksportowej ani nie mają planów ekspansji zagranicznej. Klastrę nie podejmuje współpracy z zagranicznymi podmiotami. Brak zapisów dotyczących umiędzynarodowienia w dokumentach strategicznych. Brak działań koordynatora wspierających umiędzynarodowienie przedsiębiorstw. 1–2 pkt – Minimalny poziom działań Członkowie klastra prowadzą minimalną działalność eksportową. Sporadyczne kontakty lub plany współpracy z zagranicznymi klastrami lub ich członkami. Dokumenty strategiczne nie zawierają istotnych zapisów dotyczących umiędzynarodowienia. Działania koordynatora i członków klastra w zakresie umiędzynarodowienia są incydentalne. 3–4 pkt – Niski poziom działań Nieliczni członkowie klastra mają aktywność eksportową lub mają plany ekspansji. Ograniczona współpraca z zagranicznymi klastrami, nieliczne wspólne projekty. Plany umiędzynarodowienia istnieją w dokumentach, ale są fragmentaryczne lub ogólne. Działania koordynatora w zakresie monitorowania globalnych	0,1,2,3,4,5,6, 7,8,9,10	<i>Pole tekstowe (3000 znaków)</i>

	• udział przedsiębiorstw będących członkami klastra, które osiągnęły co najmniej 20% udziału przychodów z działalności eksportowej w całkowitych przychodach • liczba podmiotów gospodarczych zarejestrowanych w innych krajach, w których udziały miały przedsiębiorstwa będące członkami klastra, które prowadziły w tych krajach działalność inną niż dystrybucyjna (np. inwestycyjną) • liczba projektów (trwających lub zakończonych) realizowanych wspólnie z zagranicznymi klastrami i ich członkami • działania podjęte i planowane do realizacji przez koordynatora klastra w celu wspierania umiędzynarodowienia przedsiębiorstw będących członkami klastra • zapisy w dokumentach strategicznych klastra dotyczące celów, zakresu oraz sposobu stymulowania umiędzynarodowienia klastra i jego członków • sposób monitorowania realizacji celów dotyczących stymulowania umiędzynarodowienia klastra i jego członków • osiągnięte wyniki w zakresie realizacji celów dotyczących stymulowania umiędzynarodowienia klastra i jego członków • plany dotyczące wprowadzenia lub aktualizacji w dokumentach strategicznych klastra zapisów dotyczących celów, zakresu oraz sposobu stymulowania umiędzynarodowienia klastra i jego członków • podjęte przez koordynatora klastra działania dotyczące monitorowania globalnych trendów rynkowych i technologicznych, upowszechniania tej wiedzy wśród członków klastra i w otoczeniu oraz tworzenia warunków do budowania na tej podstawie przewagi konkurencyjnej członków klastra • planowane przez koordynatora klastra działania dotyczące monitorowania globalnych trendów rynkowych i technologicznych, upowszechniania tej wiedzy wśród członków klastra i w otoczeniu oraz tworzenia warunków do budowania na tej podstawie przewagi konkurencyjnej członków klastra • kierunki geograficzne ekspansji zagranicznej strategicznie istotne dla przedsiębiorstw będących członkami klastra Ocena zostanie dokonana na podstawie opisu zawartego we wniosku, dostarczonych przez Wnioskodawcę adekwatnych dowodów potwierdzających deklaracje zawarte w opisie oraz wyjaśnień i	trendów i wspierania eksportu są realizowane częściowo. 5–6 pkt – Przeciętny poziom działań Członkowie klastra prowadzą umiarkowaną działalność eksportową i mają wstępne plany ekspansji. Klaster podejmuje regularną współpracę z wybranymi zagranicznymi klastrami i ich członkami. W dokumentach strategicznych znajdują się konkretne, choć niekompleksowe zapisy dotyczące umiędzynarodowienia. Koordynator realizuje działania wspierające eksport i monitoruje globalne trendy, ale nie są one regularne. 7–8 pkt – Wysoki poziom działań Członkowie klastra prowadzą znaczącą działalność eksportową i opracowali strategiczne plany ekspansji. Klaster ma rozbudowaną współpracę z zagranicznymi klastrami i/lub innymi podmiotami oraz realizuje wspólne projekty. Dokumenty strategiczne w pełni uwzględniają umiędzynarodowienie i są monitorowane. Koordynator aktywnie wspiera umiędzynarodowienie członków klastra i monitoruje globalne trendy rynkowe i technologiczne. 9–10 pkt – Bardzo wysoki poziom działań/ poziom wzorcowy Członkowie klastra prowadzą działalność eksportową na kilku rynkach i posiadają szczegółowe plany ekspansji zagranicznej. Klaster posiada szeroką i strategiczną współpracę z zagranicznymi klastrami i ich członkami i/lub innymi podmiotami, z udokumentowanymi projektami i efektami. Dokumenty strategiczne szczegółowo określają cele, zakres i sposób stymulowania umiędzynarodowienia. Koordynator systematycznie monitoruje globalne trendy, upowszechnia wiedzę i wspiera budowanie przewagi konkurencyjnej poprzez internacjonalizację.		
--	---	--	--	--

	uzupełnień złożonych w trakcie spotkania panelowego. Doboru dowodów dokonuje sam Wnioskodawca przy uwzględnieniu zagadnień ocenianych w ramach danego kryterium oraz mocnych stron, które chce wyeksponować w procesie oceny. Wnioskodawca powinien zabezpieczyć dowody potwierdzające deklaracje zawarte w opisie przedstawionym we wniosku i udostępnić je na wezwanie w trakcie trwania konkursu o nadanie statusu Krajowego Klastra Kluczowego lub - po jego rozstrzygnięciu - w czasie ważności certyfikatu nadania tego statusu. Przykładowy wykaz dowodów: – umowy o współpracy z zagranicznymi klastrami, – protokoły ze spotkań z zagranicznymi klastrami i ich członkami, – dokumenty potwierdzające realizację wspólnych projektów (Horizon Europe, COSME, Interreg, EDIH, bilateralne), – raporty z misji gospodarczych, spotkań networkingowych itp., – strategia (lub inny dokument strategiczny) klastra zawierający cele w zakresie umiędzynarodowienia klastra i jego członków, – członkostwo klastra w międzynarodowych organizacjach branżowych, – raporty z działań międzynarodowych klastra, – informacje z KRS/REGON o oddziałach zagranicznych firm będących członkami klastra, – case studies firm pokazujące osiągnięte korzyści jako wynik działań wspierających podjętych przez koordynatora klastra, – materiały informacyjne opracowane przez koordynatora klastra i udostępnione członkom klastra (analizy rynkowe, przewodniki wejścia na rynki, itp.), – oferta usług koordynatora klastra w zakresie umiędzynarodowienia działalności członków klastra (np. mentoring eksportowy, matchmaking), – newslettery, materiały prezentowane w Internecie przygotowane przez koordynatora klastra lub na jego zlecenie, których treści zostały poświęcone zagadnieniom umiędzynarodowienia, – plan umiędzynarodowienia.			
E.3 Współpraca i umiędzynarodowienie	Ocenie w ramach tego kryterium podlega stopień, w jakim klaster planuje uwzględnić zagadnienia umiędzynarodowienia w swoich dokumentach strategicznych i monitorować ich realizację. Ponadto, ocenie w ramach tego kryterium podlega stopień, w jakim koordynator klastra: • planuje wspierać umiędzynarodowienie przedsiębiorstw będących członkami klastra	0-10 0 pkt – Brak planów działań Członkowie klastra nie tworzą planów ekspansji zagranicznej. Klaster nie przewiduje uwzględnienia umiędzynarodowienia w dokumentach strategicznych. Koordynator nie planuje działań wspierających umiędzynarodowienie członków klastra ani monitorowania	0,1,2,3,4,5,6, 7,8,9,10	<i>Pole tekstowe (3000 znaków)</i>

	- planuje monitorować globalne trendy rynkowe i technologiczne, upowszechniać tę wiedzę wśród członków klastra i w otoczeniu oraz tworzyć warunki do budowania na tej podstawie przewagi konkurencyjnej członków klastra Ocenie w ramach tego kryterium podlega też stopień, w jakim członkowie klastra tworzą plany ekspansji zagranicznej na nowe rynki geograficzne. Pod uwagę brane będą takie aspekty jak: - plany dotyczące wprowadzenia lub aktualizacji w dokumentach strategicznych klastra zapisów dotyczących celów, zakresu oraz sposobu stymulowania umiędzynarodowienia klastra i jego członków - planowane do realizacji przez koordynatora klastra działania ukierunkowane na wsparcie umiędzynarodowienia przedsiębiorstw będących członkami klastra - planowane przez koordynatora klastra działania dotyczące monitorowania globalnych trendów rynkowych i technologicznych, upowszechniania tej wiedzy wśród członków klastra i w otoczeniu oraz tworzenia warunków do budowania na tej podstawie przewagi konkurencyjnej członków klastra - kierunki geograficzne ekspansji zagranicznej strategicznie istotne dla przedsiębiorstw będących członkami klastra Ocena zostanie dokonana na podstawie opisu zawartego we wniosku uwiarygodnionego wcześniej podejmowanymi działaniami oraz wyjaśnień i uzupełnień złożonych w trakcie spotkania panelowego.	globalnych trendów. 1–2 pkt – Minimalne plany działań Plany ekspansji zagranicznej członków klastra są nieokreślone lub ograniczone. Plany uwzględnienia umiędzynarodowienia w dokumentach strategicznych są bardzo ogólne lub fragmentaryczne. Działania koordynatora w zakresie wsparcia umiędzynarodowienia członków klastra i monitorowania trendów są incydentalne lub słabo opisane. 3–4 pkt – Niski poziom planowania działań Plany ekspansji zagranicznej członków klastra są wstępne, niepełne lub fragmentaryczne. Klastrer planuje uwzględnienie umiędzynarodowienia w dokumentach strategicznych w ograniczonym zakresie. Koordynator planuje częściowe działania wspierające umiędzynarodowienie i monitorowanie trendów. 5–6 pkt – Przeciętny poziom planowania działań Członkowie klastra opracowali wstępne, mało konkretne plany ekspansji na nowe rynki. Plany strategiczne klastra obejmują umiędzynarodowienie w większości istotnych aspektów. Koordynator planuje regularne działania wspierające umiędzynarodowienie i monitorowanie globalnych trendów. 7–8 pkt – Wysoki poziom planowania działań Członkowie klastra posiadają konkretne, strategicznie przemyślane plany ekspansji zagranicznej. Dokumenty strategiczne klastra w pełni uwzględniają umiędzynarodowienie i przewidują mechanizmy monitorowania realizacji. Koordynator planuje wszechstronne działania wspierające umiędzynarodowienie członków klastra oraz monitorowanie trendów rynkowych i technologicznych. 9-10 pkt – Bardzo wysoki poziom planowania działań/ poziom wzorcowy Członkowie klastra posiadają rozbudowane, strategiczne plany ekspansji na nowe rynki o znaczeniu strategicznym. Plany strategiczne klastra są konkretne, obejmują sposoby stymulowania umiędzynarodowienia oraz mechanizmy monitorowania realizacji. Koordynator planuje kompleksowe działania wspierające		
--	--	---	--	--

		umiędzynarodowienie i tworzenie przewagi konkurencyjnej członków klastra w oparciu o globalne trendy.		
D.4 Bezpieczeństwo, odporność i łańcuch wartości	Ocenie w ramach tego kryterium podlega stopień, w jakim klastrę: • posiada lub planuje opracować lub zaktualizować strategiczny plan działań prowadzących do lepszego zarządzania ryzykiem i odpornością operacyjną oraz wdraża lub planuje jego zapisy • angażuje się w realizację inicjatyw zwiększających odporność podmiotów działających w kluczowych sektorach dla bezpieczeństwa państwa i gospodarki Ponadto, ocenie w ramach tego kryterium podlega stopień, w jakim koordynator klastra: • wspiera i planuje wspierać firmy będące członkami klastra w zakresie cyberbezpieczeństwa i ochrony danych • podejmuje i planuje podejmować działania mające na celu zabezpieczenie łańcucha dostaw i odporności systemów logistycznych Ocenie w ramach tego kryterium podlega też stopień, w jakim członkowie klastra: • przeprowadzają diagnozę obszarów zagrożeń związanych z cyberbezpieczeństwem i podnoszą odporność swoich systemów informatycznych na zagrożenia tego rodzaju Pod uwagę brane będą takie aspekty jak: • udział wśród członków klastra przedsiębiorstw, które posiadały certyfikaty cyberbezpieczeństwa • udział wśród członków klastra przedsiębiorstw, w których przeprowadzono audyty cyberbezpieczeństwa • zapisy w dokumentach strategicznych klastra dotyczące zarządzania ryzykiem i odpornością operacyjną • zidentyfikowanie kluczowych ryzyk w zakresie zarządzania ryzykiem i odpornością operacyjną • plany dotyczące wprowadzenia lub aktualizacji w dokumentach strategicznych klastra zapisów dotyczących zarządzania ryzykiem i odpornością operacyjną • zapisy w dokumentach strategicznych klastra dotyczące wdrożenia działań prewencyjnych lub adaptacyjnych • podjęte przez koordynatora klastra działania mające na celu wsparcie firm w zakresie cyberbezpieczeństwa i ochrony danych (np. opracowanie standardów, szkolenia, narzędzia, współpraca z ekspertami)	0-10 0 pkt – Brak działań i planów Klastrę nie posiada ani nie planuje dokumentów strategicznych dotyczących zarządzania ryzykiem, odpornością operacyjną lub cyberbezpieczeństwem. Koordynator klastra nie planuje działań wspierających firmy członkowskie w zakresie cyberbezpieczeństwa ani zabezpieczenia łańcucha dostaw. Członkowie klastra nie podejmują działań w zakresie diagnozy ryzyk ani podnoszenia odporności systemów. 1–2 pkt – Minimalny poziom działań i planów Plany klastra w zakresie zarządzania ryzykiem i odpornością operacyjną są bardzo ogólne lub fragmentaryczne. Działania koordynatora w zakresie cyberbezpieczeństwa i odporności łańcucha dostaw są sporadyczne lub niewystarczające. Członkowie klastra podejmują ograniczone działania diagnostyczne. 3–4 pkt – Niski poziom działań i planów Klastrę planuje ograniczone działania w zakresie zarządzania ryzykiem i odpornością operacyjną. Koordynator planuje częściowe działania wspierające cyberbezpieczeństwo i odporność łańcucha dostaw. Członkowie klastra podejmują nieliczne działania diagnostyczne lub adaptacyjne w zakresie cyberbezpieczeństwa. 5–6 pkt – Umiarkowany poziom działań i planów Klastrę posiada lub planuje wdrożyć strategiczne plany zarządzania ryzykiem i odpornością operacyjną w istotnych obszarach działalności. Koordynator planuje działania wsparcia w zakresie cyberbezpieczeństwa i zabezpieczenia łańcucha dostaw oraz monitorowania ryzyk. Członkowie klastra przeprowadzają diagnozę zagrożeń i wdrażają podstawowe działania poprawiające odporność systemów. 7–8 pkt – Wysoki poziom działań i planów Dokumenty strategiczne klastra obejmują kompleksowe zarządzanie ryzykiem i odpornością operacyjną oraz działania	0,1,2,3,4,5,6, 7,8,9,10	<i>Pole tekstowe (3000 znaków)</i>

	• plany dotyczące podjęcia przez koordynatora klastra działań mających na celu wsparcie firm w zakresie cyberbezpieczeństwa i ochrony danych • podjęte przez koordynatora klastra działania mające na celu zabezpieczenie łańcucha dostaw i odporności systemów logistycznych (np. poprzez dywersyfikację, monitoring ryzyk, współpracę z kluczowymi partnerami) • plany dotyczące podjęcia przez koordynatora klastra działań mających na celu zabezpieczenie łańcucha dostaw i odporności systemów logistycznych Ocena zostanie dokonana na podstawie opisu zawartego we wniosku, dostarczonych przez Wnioskodawcę adekwatnych dowodów potwierdzających deklaracje zawarte w opisie oraz wyjaśnień i uzupełnień złożonych w trakcie spotkania panelowego. Doboru dowodów dokonuje sam Wnioskodawca przy uwzględnieniu zagadnień ocenianych w ramach danego kryterium oraz mocnych stron, które chce wyeksponować w procesie oceny. Wnioskodawca powinien zabezpieczyć dowody potwierdzające deklaracje zawarte w opisie przedstawionym we wniosku i udostępnić je na wezwanie w trakcie trwania konkursu o nadanie statusu Krajowego Klastra Kluczowego lub - po jego rozstrzygnięciu - w czasie ważności certyfikatu nadania tego statusu. Przykładowy wykaz dowodów: – strategia klastra (lub inny dokument strategiczny) z dedykowaną sekcją poświęconą zarządzaniu ryzykiem i odpornością operacyjną, – przykłady wdrożonych przez koordynatora klastra i jego członków procedur (np. reagowania na incydenty), – zakup lub wdrożenie przez koordynatora klastra i jego członków narzędzi IT do zarządzania ryzykiem i bezpieczeństwem, – notatki ze spotkań warsztatowych dotyczących ryzyka, cyberbezpieczeństwa i odporności, w których uczestniczył koordynator klastra i jego członkowie, – udział klastra jako partnera w projektach dotyczących cyberbezpieczeństwa, odporności łańcucha dostaw, bezpieczeństwa infrastruktury, – udział pracowników koordynatora klastra i jego członków w szkoleniach i warsztatach dla sektorów krytycznych, szkoleniach i warsztatach dotyczących zarządzania incydentami, tworzenia polityk bezpieczeństwa, ochronie danych i ciągłości działania, – prowadzenie przez koordynatora klastra szkoleń na rzecz	prewencyjne/adaptacyjne w sektorach kluczowych. Koordynator systematycznie planuje wsparcie firm w zakresie cyberbezpieczeństwa, ochrony danych oraz zabezpieczenia łańcucha dostaw, w tym szkolenia, narzędzia i standardy. Członkowie klastra w znacznym stopniu podnoszą odporność systemów oraz uczestniczą w inicjatywach związanych z bezpieczeństwem w sektorach kluczowych. 9-10 pkt – Bardzo wysoki poziom działań i planów/ poziom wzorcowy Klaster posiada strategiczne, kompleksowe i ambitne plany zarządzania ryzykiem, odpornością operacyjną i cyberbezpieczeństwem, w pełni wdrażane i monitorowane. Koordynator planuje i wdraża rozbudowane działania wspierające cyberbezpieczeństwo, ochronę danych i odporność łańcucha dostaw w całym klastrze. Członkowie klastra systematycznie diagnozują zagrożenia, wdrażają zaawansowane mechanizmy odporności i uczestniczą w projektach w sektorach kluczowych dla bezpieczeństwa państwa i gospodarki.		
--	--	--	--	--

	swoich członków w zakresie powyższych zagadnień, — opracowanie przez koordynatora klastra materiałów informacyjnych na powyższe tematy dystrybuowanych wśród członków klastra.			
E.4 Bezpieczeństwo, odporność i łańcuch wartości	Ocenie w ramach tego kryterium podlega stopień, w jakim klaster: - planuje opracować lub zaktualizować strategiczny plan działań prowadzących do lepszego zarządzania ryzykiem i odpornością operacyjną oraz planuje wdrożenie jego zapisów Ponadto, ocenie w ramach tego kryterium podlega stopień, w jakim koordynator klastra: - planuje wspierać firmy będące członkami klastra w zakresie cyberbezpieczeństwa i ochrony danych - planuje podejmować działania mające na celu zabezpieczenie łańcucha dostaw i odporności systemów logistycznych Pod uwagę brane będą takie aspekty jak: - plany dotyczące wprowadzenia lub aktualizacji w dokumentach strategicznych klastra zapisów dotyczących zarządzania ryzykiem i odpornością operacyjną - plany podjęcia przez koordynatora klastra działań mających na celu wsparcie firm w zakresie cyberbezpieczeństwa i ochrony danych - plany podjęcia przez koordynatora klastra działań mających na celu zabezpieczenie łańcucha dostaw i odporności systemów logistycznych Ocena zostanie dokonana na podstawie opisu zawartego we wniosku uwiarygodnionego wcześniej podejmowanymi działaniami oraz wyjaśnień i uzupełnień złożonych w trakcie spotkania panelowego.	0-10 0 pkt – Brak planów Klaster nie planuje opracowania ani aktualizacji strategicznego planu dotyczącego zarządzania ryzykiem i odpornością operacyjną. Koordynator nie planuje działań wspierających firmy w zakresie cyberbezpieczeństwa ani zabezpieczenia łańcucha dostaw. 1–2 pkt – Minimalne plany Plany klastra i koordynatora są niejasne, fragmentaryczne lub ograniczone do pojedynczych działań. 3–4 pkt – Niski poziom planowania Klaster planuje opracowanie lub aktualizację dokumentów strategicznych w zakresie zarządzania ryzykiem i odpornością operacyjną, ale plany są ogólne i nie obejmują wszystkich istotnych obszarów. Koordynator planuje działania wspierające firmy członkowskie w zakresie cyberbezpieczeństwa i odporności łańcucha dostaw w ograniczonym zakresie. 5–6 pkt – Przeciętny poziom planowania Klaster posiada lub planuje strategiczny plan w zakresie zarządzania ryzykiem i odpornością operacyjną obejmujący kluczowe obszary działalności. Koordynator planuje działania systematycznie wspierające firmy członkowskie w zakresie cyberbezpieczeństwa i odporności łańcucha dostaw. 7–8 pkt – Wysoki poziom planowania Dokument strategiczny klastra obejmuje kompleksowe zarządzanie ryzykiem i odpornością operacyjną oraz uwzględnia działania prewencyjne/adaptacyjne. Koordynator planuje rozbudowane działania wspierające cyberbezpieczeństwo, ochronę danych i odporność łańcucha dostaw. 9-10 pkt – Bardzo wysoki poziom planowania/ poziom wzorcowy Klaster posiada szczegółowy plan strategiczny dotyczący	0,1,2,3,4,5,6, 7,8,9,10	<i>Pole tekstowe (3000 znaków)</i>

		zarządzania ryzykiem i odpornością operacyjną, z jasno określonymi celami, priorytetami i harmonogramem wdrożenia. Koordynator planuje kompleksowe działania wspierające cyberbezpieczeństwo, ochronę danych oraz odporność łańcucha dostaw w całym klastrze.		
D.5 Transformacja zielona (energetyczna lub GOZ)	Ocenie w ramach tego kryterium podlega stopień, w jakim członkowie klastra: • podejmują działania w zakresie transformacji energetycznej • podejmują działania w zakresie gospodarki obiegu zamkniętego Ponadto, ocenie w ramach tego kryterium podlega stopień, w jakim koordynator klastra: • wspiera i planuje wspierać swoich członków w transformacji zielonej (np. poprzez działania informacyjne, szkolenia, diagnozę potrzeb, doradztwo, dostęp do technologii, wspólne projekty, itd.) Pod uwagę brane będą takie aspekty jak: • odsetek przedsiębiorstw będących członkami klastra, które wdrożyły działania w zakresie transformacji energetycznej • odsetek przedsiębiorstw będących członkami klastra, które wdrożyły działania w zakresie gospodarki obiegu zamkniętego • wsparcie udzielone przez koordynatora klastra swoim członkom w transformacji energetycznej i podejmowaniu działań zgodnych z zasadami gospodarki obiegu zamkniętego • plany wsparcia przez koordynatora klastra swoich członków w transformacji energetycznej i podejmowaniu działań zgodnych z zasadami gospodarki obiegu zamkniętego • działania podjęte przez przedsiębiorstwa będące członkami klastra w zakresie transformacji energetycznej i/lub gospodarki obiegu zamkniętego • plany działania przedsiębiorstw będących członkami klastra w zakresie transformacji energetycznej i/lub gospodarki obiegu zamkniętego Ocena zostanie dokonana na podstawie opisu zawartego we wniosku, dostarczonych przez Wnioskodawcę adekwatnych dowodów potwierdzających deklaracje zawarte w opisie oraz wyjaśnień i uzupełnień złożonych w trakcie spotkania panelowego. Do wyboru dowodów dokonuje sam Wnioskodawca przy uwzględnieniu zagadnień ocenianych w ramach danego kryterium oraz mocnych stron, które chce	0-10 0 pkt – Brak działań i brak planów Żaden członek klastra nie wdrożył działań z zakresu transformacji energetycznej ani GOZ. Koordynator klastra nie wspiera członków i nie planuje żadnych działań wspierających. Brak jakichkolwiek dokumentów, analiz lub planów dotyczących zielonej transformacji. 1–2 pkt – Minimalny poziom Pojedynczy członkowie klastra podjęli działania w zakresie transformacji energetycznej i/lub GOZ. Koordynator oferuje sporadyczne, nieusystematyzowane formy wsparcia. Plany przedsiębiorstw i koordynatora są ogólnikowe lub niekonkretne. 3–4 pkt – Niski poziom Niewielka liczba członków klastra wdrożyło pierwsze działania transformacji energetycznej i/lub GOZ. Koordynator zrealizował pojedyncze działania wspierające. Istnieją wstępne plany wsparcia zielonej transformacji, ale brakuje harmonogramów lub mierników. Firmy w ograniczonym zakresie deklaruja dalsze działania. 5–6 pkt – Średni poziom Stosunkowo liczna grupa członków klastra podjęła mierzalne wdrożenia w zakresie transformacji energetycznej i/lub GOZ (np. recykling technologiczny, efektywność energetyczna). Koordynator prowadzi regularne działania wspierające (szkolenia, informacja, doradztwo). Firmy posiadają wstępne plany dalszych wdrożeń. Koordynator posiada zdefiniowany plan wsparcia, ale działania nie są jeszcze kompleksowe ani systemowe. 7–8 pkt – Wysoki poziom Znacząca część członków klastra wdrożyła konkretne działania transformacji energetycznej i/lub GOZ (np. instalacje OZE, odzysk materiałowy, eko-projektowanie, modernizacja	0,1,2,3,4,5,6, 7,8,9,10	Pole tekstowe (3000 znaków)

	wyeksponować w procesie oceny. Wnioskodawca powinien zabezpieczyć dowody potwierdzające deklaracje zawarte w opisie przedstawionym we wniosku i udostępnić je na wezwanie w trakcie trwania konkursu o nadanie statusu Krajowego Klastra Kluczowego lub - po jego rozstrzygnięciu - w czasie ważności certyfikatu nadania tego statusu. Przykładowy wykaz dowodów: – strategia klastra (lub inny dokument strategiczny) z dedykowaną sekcją poświęconą polityce energetycznej i środowiskowej, – plany dekarbonizacji / roadmapy do osiągnięcia neutralności klimatycznej, – raporty ESG / zrównoważonego rozwoju, – certyfikaty ISO 50001, ISO 14001, EMAS, – udział w projektach energetycznych, GOZ, recyklingu, – programy i agendy szkoleń dotyczących transformacji energetycznej i GOZ realizowanych przez koordynatora klastra lub na jego zlecenie, – newslettery tematyczne o energetyce i GOZ, – syntetyczne, zagregowane lub anonimizowane zestawienia przygotowane przez koordynatora.	energetyczna). Koordynator stosuje zróżnicowane formy wsparcia (audyt, doradztwo, szkolenia, wspólne projekty, dostęp do technologii), a pomoc ta jest planowa i systematyczna. Większość firm posiada sprecyzowane plany dalszej transformacji. Koordynator posiada uszczegółowiony plan wsparcia zielonej transformacji z harmonogramem i celami. 9–10 pkt – Bardzo wysoki / wzorcowy poziom Duża część członków klastra wdrożyła zaawansowane rozwiązania transformacji energetycznej i/lub GOZ. Koordynator zapewnia kompleksowy system wsparcia, obejmujący: specjalistyczne doradztwo, dostęp do laboratoriów, technologii lub platform demonstracyjnych, inicjowanie wspólnych projektów, networking i partnerstwa, szkolenia i warsztaty eksperckie, stały monitoring potrzeb. Klastrer posiada strategiczne podejście – klarowny plan, mierniki, monitoring i ewaluację działań transformacyjnych. Członkowie klastra przedstawiają jasne i ambitne plany dalszego wdrażania rozwiązań energetycznych i/lub GOZ.		
E.5 Transformacja zielona (energetyczna lub GOZ)	Ocenie w ramach tego kryterium podlega stopień, w jakim członkowie klastra: • planują prowadzić działania w zakresie transformacji energetycznej • planują prowadzić działania w zakresie gospodarki obiegu zamkniętego Ponadto, ocenie w ramach tego kryterium podlega stopień, w jakim koordynator klastra: • planuje wspierać swoich członków w transformacji energetycznej i podejmowaniu działań zgodnych z zasadami gospodarki obiegu zamkniętego (np. poprzez działania informacyjne, szkolenia, diagnozę potrzeb, doradztwo, dostęp do technologii, wspólne projekty, itd.) Pod uwagę brane będą takie aspekty jak: • plany wsparcia przez koordynatora klastra swoich członków w transformacji energetycznej i podejmowaniu działań zgodnych z zasadami gospodarki obiegu zamkniętego • plany działania przedsiębiorstw będących członkami klastra w zakresie transformacji energetycznej i/lub gospodarki obiegu zamkniętego	0-10 0 pkt – Brak planów i brak dowodów Członkowie klastra nie deklarują żadnych planów dotyczących transformacji energetycznej ani gospodarki obiegu zamkniętego. Koordynator klastra nie posiada planów wsparcia w tych obszarach. Brak jakichkolwiek dokumentów, oświadczeń, analiz lub deklaracji. 1–2 pkt – Minimalne i ogólne deklaracje Pojedynczy członkowie klastra posiadają bardzo ogólnikowe, niesprecyzowane deklaracje dotyczące przyszłych działań w transformacji energetycznej i/lub GOZ. Koordynator klastra sygnalizuje ogólną chęć wsparcia, ale brak konkretnych opisów, zakresów, narzędzi czy harmonogramu. Dokumentacja jest niepełna lub ma charakter deklaracyjny. 3–4 pkt – Wstępne, podstawowe plany Niewielka liczba członków klastra posiada wstępne plany działań w obszarze transformacji energetycznej i/lub GOZ. Koordynator klastra przedstawił podstawowe plany wsparcia, ale są one na wczesnym etapie: np. jedynie ogólne działania	0,1,2,3,4,5,6,7,8,9,10	<i>Pole tekstowe (3000 znaków)</i>

	Ocena zostanie dokonana na podstawie opisu zawartego we wniosku uwiarygodnionego wcześniej podejmowanymi działaniami oraz wyjaśnień i uzupełnień złożonych w trakcie spotkania panelowego.	informacyjne lub pojedyncze planowane szkolenia. Dokumenty planistyczne istnieją, ale są niespójne, niekompletne lub bez wskaźników. 5–6 pkt – Umiarkowany poziom przygotowania i konkretów Stosunkowo liczna grupa członków klastra posiada konkretne plany dotyczące działań w zakresie transformacji energetycznej i/lub GOZ (np. planowane inwestycje, audyty energetyczne, analiza odpadów, modernizacje technologii). Koordynator klastra przedstawił realistyczny plan wsparcia, zawierający planowane szkolenia, analizę potrzeb członków, zapowiedź doradztwa lub usług eksperckich. Dokumentacja jest spójna, choć brakuje szczegółowej harmonizacji między działaniami członków a działaniami koordynatora. 7–8 pkt – Zaawansowane, kompleksowe plany Znacząca część członków klastra posiada szczegółowe i ambitne plany dotyczące transformacji energetycznej i/lub GOZ. Plany obejmują np. konkretne inwestycje, analizę śladu węglowego, strategię zmniejszenia zużycia energii, systemy odzysku surowców, modele cyrkularne. Koordynator klastra posiada dobrze rozwinięty i szczegółowy plan wsparcia, obejmujący diagnozę potrzeb poszczególnych członków, plan działań doradczych, eksperckich, projektowych, programy szkoleniowe i wymianę dobrych praktyk, dostęp do technologii, laboratoriów, platform. Plan wsparcia jest konkretny, wieloetapowy i poparty analizami. 9–10 pkt – Najwyższy poziom jakości, spójność strategiczna, pełne przygotowanie Duża część członków klastra posiada formalnie przyjęte, szczegółowe plany transformacji energetycznej i/lub GOZ. Plany są oparte na audytach energetycznych, analizach cyklu życia (LCA), analizach materiałowych, strategiach dekarbonizacji, obliczeniach korzyści środowiskowych. Koordynator klastra dysponuje kompleksową, wielowymiarową strategią wsparcia, obejmującą indywidualne i sektorowe diagnozy potrzeb, dedykowane programy doradcze (energia, GOZ), planowane projekty wspólne, działania brokerskie i matchmaking z dostawcami zielonych technologii, programy pilotażowe, instrumenty monitorowania postępów. Plany wsparcia są konkretne, mierzalne, harmonogramowe, a ich realizacja jest przygotowana organizacyjnie. Zakres wsparcia koordynatora jest wyraźnie powiązany z		
--	---	---	--	--

		planami członków klastra. Dokumentacja jest pełna, wysokiej jakości, klarowna i jednoznacznie wskazuje na gotowość do wdrożenia transformacji zielonej na dużą skalę.		
D.6 Transformacja cyfrowa	Ocenie w ramach tego kryterium podlega stopień, w jakim klastrę: - uwzględnia zagadnienia transformacji cyfrowej w swoich dokumentach strategicznych i monitoruje ich realizację Ponadto, ocenie w ramach tego kryterium podlega stopień, w jakim członkowie klastra: - wdrażają i planują wdrażać kluczowe technologie Przemysłu 4.0 Ocenie w ramach tego kryterium podlega też stopień, w jakim koordynator klastra: - wspiera i planuje wspierać swoich członków w transformacji cyfrowej (np. poprzez działania informacyjne, szkolenia, diagnozę potrzeb, doradztwo, dostęp do technologii, wspólne projekty, itd.) Pod uwagę brane będą takie aspekty jak: - odsetek przedsiębiorstw będących członkami klastra, które wdrożyły kluczowe technologie Przemysłu 4.0 (np. automatyzacja procesów, systemy ERP, chmura obliczeniowa, Internet Rzeczy – IoT, sztuczna inteligencja/uczenie maszynowe – AI/ML) - wsparcie udzielone przez koordynatora klastra swoim członkom w transformacji cyfrowej (np. poprzez działania informacyjne, szkolenia, diagnozę potrzeb, doradztwo, dostęp do technologii, wspólne projekty, itd.) - plany wsparcia przez koordynatora klastra swoich członków w transformacji cyfrowej - zapisy w dokumentach strategicznych klastra dotyczące celów, zakresu oraz sposobu wdrażania transformacji cyfrowej - sposób monitorowania realizacji celów dotyczących sposobu wdrażania transformacji cyfrowej - osiągnięte wyniki w zakresie realizacji celów dotyczących sposobu wdrażania transformacji cyfrowej - plany dotyczące wprowadzenia lub aktualizacji w dokumentach strategicznych klastra zapisów dotyczących celów, zakresu oraz sposobu wdrażania transformacji cyfrowej	0-10 0 pkt – Brak transformacji cyfrowej i brak planów Dokumenty strategiczne klastra nie zawierają żadnych zapisów dotyczących transformacji cyfrowej. Członkowie klastra nie wdrażają technologii Przemysłu 4.0 i nie mają planów ich wdrażania. Koordynator klastra nie podejmuje żadnych działań wspierających transformację cyfrową i nie planuje ich podjęcia. 1–2 pkt – Minimalny poziom działań W dokumentach strategicznych pojawiają się bardzo ogólne, niewiążące wzmianki o cyfryzacji, ale bez celów ani metod monitorowania. Jedynie pojedyncze firmy wdrażają podstawowe technologie cyfrowe lub zapowiadają takie działania. Koordynator deklaruje wsparcie, lecz jest ono incydentalne, nieudokumentowane lub bez systemowego charakteru. 3–4 pkt – Niski poziom działań Dokumenty strategiczne zawierają wstępne zapisy dotyczące transformacji cyfrowej, ale nie obejmują celów, nie obejmują mierników, nie obejmują procesów monitorowania. Niewielka liczba członków klastra prowadzi wstępne działania w obszarze Przemysłu 4.0 lub posiada niekonkretne plany. Koordynator uruchomił pojedyncze działania. 5–6 pkt –Przeciętny poziom działań Dokumenty strategiczne klastra zawierają cele transformacji cyfrowej, ale monitorowanie jest nieregularne lub wybiórcze. Stosunkowo liczna grupa firm wdraża podstawowe technologie Przemysłu 4.0 lub posiada konkretne plany ich wdrożenia. Koordynator realizuje kilka form wsparcia, lecz działania nie są prowadzone systemowo. 7–8 pkt – Wysoki poziom zaawansowania Dokumenty strategiczne klastra zawierają konkretne cele, obszary działań i opis monitorowania transformacji cyfrowej. Klastrę monitoruje realizację celów i przedstawia dowody ich wdrażania (raporty, wskaźniki). Znacząca część firm wdrożyła technologie Przemysłu 4.0 (ERP,	0,1,2,3,4,5,6, 7,8,9,10	<i>Pole tekstowe (3000 znaków)</i>

	• działania w zakresie transformacji cyfrowej podjęte przez przedsiębiorstwa będące członkami klastra • plany działania przedsiębiorstw będących członkami klastra w zakresie transformacji cyfrowej Ocena zostanie dokonana na podstawie opisu zawartego we wniosku, dostarczonych przez Wnioskodawcę adekwatnych dowodów potwierdzających deklaracje zawarte w opisie oraz wyjaśnień i uzupełnień złożonych w trakcie spotkania panelowego. Doboru dowodów dokonuje sam Wnioskodawca przy uwzględnieniu zagadnień ocenianych w ramach danego kryterium oraz mocnych stron, które chce wyeksponować w procesie oceny. Wnioskodawca powinien zabezpieczyć dowody potwierdzające deklaracje zawarte w opisie przedstawionym we wniosku i udostępnić je na wezwanie w trakcie trwania konkursu o nadanie statusu Krajowego Klastra Kluczowego lub - po jego rozstrzygnięciu - w czasie ważności certyfikatu nadania tego statusu. Przykładowy wykaz dowodów: – strategia klastra (lub inny dokument strategiczny) z dedykowaną sekcją poświęconą transformacji cyfrowej (cyfryzacji, automatyzacji, digitalizacji, AI, Przemysłu 4.0), – mapa drogowa transformacji cyfrowej klastra (Digital Roadmap), – raporty roczne klastra zawierające informacje o stopniu realizacji celów dotyczących cyfryzacji, opisem działań, wartością osiągniętych wskaźników (np. liczba wdrożeń 4.0), – ankiety diagnostyczne analizujące postęp wdrożeń cyfrowych u członków, – opis i certyfikaty zrealizowanych wdrożeń z zakresu gospodarki cyfrowej, – wyniki audytów dojrzałości cyfrowej (Digital Maturity Assessment), – newslettery tematyczne nt. gospodarki cyfrowej, – programy i agendy szkoleń dotyczących transformacji cyfrowej realizowanych przez koordynatora klastra lub na jego zlecenie, – dokumentacja współpracy z hubami technologicznymi (np. EDIH), – opis usług doradczych i diagnostycznych z zakresu gospodarki cyfrowej oferowanych i planowanych przez koordynatora klastra.	automatyzacja, IoT, AI/ML, chmura) lub posiada szczegółowe plany wdrożeniowe. Koordynator prowadzi zorganizowany system wsparcia, obejmujący szkolenia, doradztwo, diagnozę potrzeb, usługi dostępu do technologii, wspólne projekty. 9–10 pkt – Bardzo wysoki poziom / poziom wzorcowy Dokumenty strategiczne klastra stanowią kompletny, aktualny system zarządzania transformacją cyfrową, zawierający cele, mierniki, harmonogram, proces monitorowania, raportowanie, plan aktualizacji. Klastrer wykazuje znaczące postępy w realizacji strategii (raporty, wskaźniki, rezultaty). Duża część firm wdrożyła zaawansowane technologie Przemysłu 4.0 lub posiada zaawansowane plany inwestycyjne, poparte budżetami lub projektami. Koordynator realizuje zaawansowany, szeroki zakres wsparcia. Klastrer posiada konkretne plany rozwoju cyfrowego, a ich realizacja jest udokumentowana i cyklicznie raportowana.		
E.6 Transformacja	Ocenie w ramach tego kryterium podlega stopień, w jakim klastrer: • planuje uwzględniać zagadnienia transformacji cyfrowej w	0-10 0 pkt – Brak jakichkolwiek planów lub deklaracji	0,1,2,3,4,5,6,	Pole tekstowe

cyfrowa	swoich dokumentach strategicznych i monitorować ich realizację Ocenie w ramach tego kryterium podlega stopień, w jakim członkowie klastra: - planują prowadzić działania w zakresie transformacji cyfrowej Ponadto, ocenie w ramach tego kryterium podlega stopień, w jakim koordynator klastra: - planuje wspierać swoich członków w transformacji cyfrowej (np. poprzez działania informacyjne, szkolenia, diagnozę potrzeb, doradztwo, dostęp do technologii, wspólne projekty, itd.) Pod uwagę brane będą takie aspekty jak: - plany wsparcia przez koordynatora klastra swoich członków w transformacji cyfrowej - plany działania przedsiębiorstw będących członkami klastra w zakresie transformacji cyfrowej Ocena zostanie dokonana na podstawie opisu zawartego we wniosku uwiarygodnionego wcześniej podejmowanymi działaniami oraz wyjaśnień i uzupełnień złożonych w trakcie spotkania panelowego.	Klaster, koordynator oraz członkowie nie posiadają żadnych planów dotyczących transformacji cyfrowej, nie deklarują działań ani potrzeby ich wprowadzenia, brak zapisów planistycznych dotyczących cyfryzacji. 1–2 pkt – Plany minimalne, bardzo ogólne Klaster jedynie sygnalizuje zamiar uwzględnienia transformacji cyfrowej w przyszłych dokumentach, ale brak konkretów. Pojedynczy członkowie deklarują, że „rozważają” działania cyfrowe, lecz brakuje opisów, harmonogramów, technologii. Koordynator deklaruje wsparcie w sposób ogólny (np. „planujemy szkolenia”), lecz bez wskazania zakresu, narzędzi czy formy. 3–4 pkt – Plany częściowo opisane, o ograniczonym zakresie Klaster posiada wstępne plany, ale brak harmonogramu, brak wskaźników, zapisy są ogólne lub fragmentaryczne. Niewielka liczba członków klastra ma niespójne lub wstępne plany cyfryzacji. Koordynator deklaruje plan wsparcia, ale obejmuje on jedynie wybrane działania. 5–6 pkt – Plany realistyczne i częściowo ustrukturyzowane Klaster przedstawia zarys planów strategicznych nt. transformacji cyfrowej, w tym ogólne cele, wskazane obszary cyfryzacji, ogólny sposób monitorowania. Stosunkowo liczna grupa firm posiada wstępne plany działań cyfrowych, choć nie zawsze poparte analizą potrzeb. Koordynator przedstawia planowane działania wsparcia, ale brakuje szczegółów dotyczących intensywności, narzędzi, harmonogramu. 7–8 pkt – Plany kompletne, realistyczne i spójne Klaster ma dobrze opisane plany uwzględnienia transformacji cyfrowej w dokumentach strategicznych oraz zaplanowany - choć nie wdrożony - system monitorowania. Znacząca część firm posiada plany cyfryzacji oparte na konkretnych technologiach. Koordynator przedstawia kompleksowy plan wsparcia, zawierający diagnostykę, doradztwo, działania informacyjne, planowane projekty lub dostęp do technologii, planowane wydarzenia i szkolenia. Plany są spójne i adekwatne do potrzeb i możliwości klastra. 9–10 pkt – Plany bardzo wysokiej jakości, zaawansowane i	7,8,9,10	(3000 znaków)
-----------------------	---	---	-----------------	----------------------

		mieralne Klaster dysponuje pełnym, szczegółowym i zatwierdzonym planem strategicznym transformacji cyfrowej, określa mieralne wskaźniki, przedstawia harmonogram i procedury monitorowania, posiada scenariusze rozwoju i aktualizacji planów. Duża część przedsiębiorstw członkowskich posiada formalne plany działań cyfrowych, plany są konkretne, oparte na technologiach Przemysłu 4.0, zawierają harmonogram i koszty/przewidywane korzyści. Koordinator przedstawia kompleksowy, wieloletni program wsparcia. Plany wsparcia są konkretne, mieralne, realistyczne i adekwatne do potrzeb członków.		
Suma przyznanych punktów				<i>(pole numeryczne)</i>

Czy wynik oceny panelowej jest pozytywny?	<i>Pole wyboru (TAK/NIE)</i>
---	------------------------------

Komentarz: *(wypełnić w przypadku oceny negatywnej)*

<i>Pole tekstowe (1000 znaków)</i>
